

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ενιαίος
Φορέας
Κοινωνικής
Ασφάλισης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
Πληροφορίες: Π. Δάβου
Τηλέφωνο: 210 3729742
Ταχ. Δ/νση: Ακαδημίας 22, Τ.Κ. 10671
FAX: 210 3633666
e-mail : d.sintaxeon@efka.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΥΓΕΙΑ
Αθήνα, 25/9/2018

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΑΡ.: 43

Αριθ. Πρωτ.
Σ40/63/1129189

ΠΡΟΣ:
Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α΄

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενική Δ/νση Πληροφορικής
& Επικοινωνιών
Παπαδιαμαντοπούλου 87
Τ.Κ. 11527 ΑΘΗΝΑ
2. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/νση: Λειτουργίας
& Υποστήριξης Εφαρμογών
Α) Υποδ/νση: Υποστήριξης Πελατών
Β) Υποδ/νση: Ειδικών Εφαρμογών
Τμήμα: Εθν. Μητρ. Συντάξεων
Λυκούργου 10, Τ.Κ. 10551 ΑΘΗΝΑ
3. Υποομάδα Έργου Συντάξεων ΕΦΚΑ
Πατησίων 12, Τ.Κ. 10677 ΑΘΗΝΑ

**ΘΕΜΑΤΑ: «Α) Κοινοποίηση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθ. 17 και των παρ. 1 και 2 του άρθ. 36 του ν. 4387/2016, σχετικά με τη συνταξιοδότηση των υποχρεωτικά παράλληλα ασφαλισμένων μέχρι 31.12.2016 σε περισσότερους του ενός ενταχθέντες φορείς κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο, λόγω άσκησης διαφορετικής επαγγελματικής δραστηριότητας.
Β) Χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας σε ασφαλισμένους που είχαν συνταξιοδοτηθεί μέχρι τις 12.5.2016.»**

Α. Σας κοινοποιούμε τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθ. 17 και των παρ. 1 και 2 του άρθ. 36 του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος. Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ 85/τ.Α΄/12.5.2016), καθώς και τη σχετική με αρ. πρωτ.

Φ.80000/Δ17/οικ.46340/1034/12.9.2018(ΑΔΑ: ΨΞ2Λ465Θ1Ω-ΥΟΞ) εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης του ΥΠΕΚΑΑ.

Εφιστούμε ιδιαίτερα την προσοχή σας στην παρ. 2 της ενότητας 6 της ανωτέρω εγκυκλίου, που αναφέρεται στις περιπτώσεις ασφαλισμένων οι οποίοι, μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης είχαν συνεχίσει την απασχόλησή τους, χωρίς να γνωρίζουν ότι έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις περί απασχόλησης συνταξιούχου. Για λόγους χρηστής διοίκησης, λοιπόν, δίδονται συγκεκριμένες οδηγίες **για την αντιμετώπιση ειδικά των αιτήσεων συνταξιοδότησης που είχαν υποβληθεί στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο τόσο από 13/5/2016 έως 31/12/2016 όσο και από 1/1/2017 έως 12/9/2018 στον ΕΦΚΑ ή στο Δημόσιο, ως ακολούθως:**

1. Οι ασφαλισμένοι μπορούν να υποβάλουν συμπληρωματική αίτηση συνταξιοδότησης, με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης, ως προς το χρόνο ασφάλισης στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης (εκτός Δημοσίου). Η συμπληρωματική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί μέχρι 31/10/2018.

Στην περίπτωση που οι ασφαλισμένοι συνέχισαν να εργάζονται ή να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα μετά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης συνταξιοδότησης, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, γίνεται δεκτό ότι **δεν εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των υφισταμένων διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου, ως προς τη μείωση ή την αναστολή της σύνταξης ως προς το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης μέχρι την υποβολή της συμπληρωματικής αίτησης συνταξιοδότησης και πάντως μέχρι και την 31/10/2018.**

2. Οι ασφαλισμένοι, κατ'εξαιρεση, μπορούν να ζητήσουν να ανακληθεί η αρχική αίτηση συνταξιοδότησης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση μέχρι 31/10/2018, χωρίς να τίθεται πλέον ζήτημα εφαρμογής των διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου.

Για την εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων θα δοθούν συμπληρωματικές οδηγίες με νεότερο έγγραφο.

Β. Χορήγηση δεύτερης σύνταξης λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας σε ασφαλισμένους που είχαν συνταξιοδοτηθεί σε αυτές τις κατηγορίες μέχρι τις 12.5.2016.

Οι περιπτώσεις των μέχρι 12/5/2016 συνταξιούχων λόγω γήρατος ή αναπηρίας οποιουδήποτε ενταχθέντα στον ΕΦΚΑ πρώην φορέα κύριας ασφάλισης (**πλην ΟΓΑ**) καθώς

και του Δημοσίου, οι οποίοι, ασκούν θεμελιωμένο δικαίωμα σε δεύτερη σύνταξη με αίτηση που υποβάλλεται από 13/5/2016 και μετά, αντιμετωπίζονται ως ακολούθως:

- ως προς τις **προϋποθέσεις θεμελίωσης δευτέρου συνταξιοδοτικού δικαιώματος**, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των πρώην ενταχθέντων στον ΕΦΚΑ φορέων.
- ως προς τον **τρόπο υπολογισμού του ποσού της δεύτερης σύνταξης**, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 28 του ν. 4387/2016, όπως ισχύουν.

Επισημαίνεται ότι όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση δεύτερης σύνταξης με μειωμένο ποσό (π.χ., με 4.800 ημέρες ασφάλισης), **δεν εφαρμόζεται η σχετική μείωση**, επειδή στις διατάξεις που εφαρμόζονται για τον υπολογισμό της σύνταξης (άρθ. 7, 8 και 28 του ν. 4387/2016) υπάρχει ρητή πρόβλεψη για τις περιπτώσεις στις οποίες μειώνεται το ποσό της εθνικής σύνταξης, ενώ δεν προβλέπεται μείωση του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης.

Συν.: α) ΦΕΚ 85/ τ. Α' /12.5.2016 (σελ. 2187, 2195, 2209, 2210)

β) 1 έγγραφο του ΥΠΕΚΑΑ (ΑΔΑ: ΨΞ2Λ465Θ1Ω-ΥΟΞ)

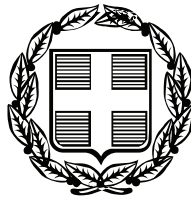
Η ΑΝ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΑ ΓΑΤΗ - ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊστάμενη του Αυτοτελούς
Τμήματος Διοικητικής Μέριμνας

Πηνελόπη Κατωπόδη

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 85

12 Μαΐου 2016

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4387

Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 1

Θεμελιώδεις αρχές του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας

1. Οι κοινωνικές παροχές της Πολιτείας χορηγούνται στο πλαίσιο Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας, με σκοπό την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας, με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών. Το Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας περιλαμβάνει το Εθνικό Σύστημα Υγείας για τις παροχές υγείας, το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τις προνοιακές παροχές και το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης για τις ασφαλιστικές παροχές, όπως ρυθμίζεται από το νόμο αυτόν.

2. Η κοινωνική ασφάλιση, η υγεία και η κοινωνική πρόνοια αποτελούν δικαίωμα όλων των Ελλήνων Πολιτών και όσων διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα. Το Κράτος έχει υποχρέωση για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας και για την απονομή των σχετικών παροχών σε όλους όσοι πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

3. Το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης λειτουργεί με ενιαίους κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους του Ε.Φ.Κ.Α..

Άρθρο 2

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, η κύρια σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας και εκ μεταβιβάσεως υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων: της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 και της ανταποδοτικής σύνταξης του άρθρου 8 του παρόντος.

2. Η Εθνική Σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

3. Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και του ποσοστού αναπλήρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 του παρόντος. Το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης αποσκοπεί στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης, όσο το δυνατόν εγγύτερα προς εκείνο που είχε ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου.

4. Το ποσό της κατά τα ανωτέρω παραγράφου 1 σύνταξης καταβάλλεται ανά μήνα.

5. Το κράτος έχει πλήρη εγγυητική υποχρέωση για το σύνολο των ασφαλιστικών παροχών. Ειδικές διατάξεις σχετικές με την κρατική χρηματοδότηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης καταργούνται.

Άρθρο 3

Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας

1. Συνιστάται Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλειας (Ε.ΣΥ.Κ.Α.) ως συμβουλευτικό όργανο των Υπουργείων Υγείας, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τη χάραξη των εθνικών πολιτικών, στο πλαίσιο του Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας. Όργανα του Ε.ΣΥ.Κ.Α. είναι ο Πρόεδρος, η Ολομέλεια και το Εκτελεστικό Συμβούλιο.

πλασματικοί χρόνοι ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, όπως αυτές ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Όπου για την αναγνώριση των πλασματικών αυτών χρόνων ασφάλισης προβλέπεται καταβολή εισφοράς, η αναγνώριση γίνεται με την καταβολή από τον ασφαλισμένο για κάθε μήνα αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, στο ποσοστό που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης εξαγοράς. Η ως άνω εισφορά υπολογίζεται επί των συντάξιμων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το μήνα υποβολής της αίτησης εξαγοράς και, εφόσον έχει διακοπεί η απασχόληση, επί των αποδοχών του τελευταίου μήνα απασχόλησης αναπροσαρμοσμένων κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Το συνολικό ποσό της κατά τα ανωτέρω εξαγοράς καταβάλλεται σε τόσες μηνιαίες δόσεις, όσοι είναι οι μήνες που αναγνωρίζονται. Το ποσό αυτό μπορεί να καταβληθεί εφάπαξ, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%.

γ. Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε στους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς και κλάδους, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου που αναγνωρίστηκε και εξαγοράστηκε ή συνεχίζεται η εξαγορά του, καθώς και ο χρόνος που έχει προσμετρηθεί από προϋπηρεσία ή άλλη αιτία. Διαδικασίες αναγνώρισης χρόνων ασφάλισης, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί με την πλήρη εξόφληση του ποσού της εξαγοράς, συνεχίζονται στον Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι την ολοκλήρωσή τους, βάσει των διατάξεων που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

δ. Ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 18 του παρόντος.

2. α. Υπάλληλοι που ασφαλισμένα έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου και υπό την προϋπόθεση ότι παραμένουν στην Υπηρεσία, συνεχίζουν την ασφάλισή τους στον Ε.Φ.Κ.Α. μέχρι την αποχώρησή τους από την Υπηρεσία.

β. Πρόσωπα που έχουν υπαχθεί καλόπιστα στην ασφάλιση των εντασσόμενων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων και κλάδων, ενώ δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις, συνεχίζουν την ασφάλισή τους στον Ε.Φ.Κ.Α. εφόσον διατηρούν την ιδιότητα ή απασχόληση για την οποία υπήχθησαν στην ασφάλισή των εντασσόμενων στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέων, τομέων και κλάδων. Χρόνος για τον οποίο έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές στους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α. φορείς, τομείς και κλάδους, ενώ δε συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις ασφάλισης λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στον Ε.Φ.Κ.Α. και οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές δεν επιστρέφονται, εφόσον δεν έχει εκδοθεί απόφαση διαγραφής.

3. Κάθε διάταξη που ορίζει διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.

Άρθρο 16

Δικαιώματα αντισυμβαλλομένου συμφώνου συμβίωσης

Με τους εγγάμους εξομοιώνονται πλήρως οι αντισυμβαλλόμενοι στο σύμφωνο συμβίωσης του Ν. 4356/2015 (Α' 181) ως προς κάθε κοινωνικοασφαλιστικό δικαίωμα, παροχή, υποχρέωση ή περιορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή της εν γένει κοινωνικοασφαλιστικής και προνοιακής νομοθεσίας.

Άρθρο 17 Παράλληλη ασφάλιση

1. Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους φορείς ή τομείς ασφάλισης που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., καταβάλλουν για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τον παρόντα νόμο. Στην περίπτωση αυτή για τη δεύτερη αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση καταβολής ελάχιστης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς του άρθρου 39 παράγραφος 3.

2. Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, για τους οποίους προέκυπτε, βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων κάθε εντασσόμενου στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέα, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποχρεωτική υπαγωγή λόγω ιδιότητας σε δύο ή περισσότερους φορείς για την ίδια απασχόληση, καταβάλλουν τις προβλεπόμενες στο άρθρο 5 παράγραφο 1 του παρόντος ασφαλιστικές εισφορές.

3. Όσα από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, παλαιοί ασφαλισμένοι, για τους οποίους υπολογίζονταν και καταβάλλονταν εισφορές σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους ή λογαριασμούς έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξακολουθούν να καταβάλλουν προαιρετικά, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, διπλές εισφορές επί των αποδοχών τους και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ώστε να συμπληρώσουν το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος και δεύτερης σύνταξης ή τη συνέχιση της ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλουν το συνολικό ποσοστό εισφοράς εργοδότη και εργαζομένου ή την εισφορά των άρθρων 39 ή 40.

4. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των προσώπων του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται το άρθρο 8 και η επιπλέον παροχή, για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς. Οι διατάξεις του άρθρου 14 εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, πλην της παραγράφου 4, εφαρμόζονται από την 1.1.2017.

6. Το άρθρο 39 του Ν. 2084/1992 (Α' 165), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του παρόντος καταργούνται.

Άρθρο 18

Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης

1. Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 4, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση δικαιούνται από την 1.1.2017, να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλισή τους: α) εάν έχουν πραγματοποιήσει στην υποχρεωτική ασφάλιση τουλάχιστον πέντε (5) έτη, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα (1) έτος εντός της τελευταίας πριν την υποβολή της αίτησης πενταετίας και υποβάλλουν τη σχετική αίτηση μέσα σε προθεσμία

τος χορήγησης εφάπαξ παροχής με το καθεστώς του Ν. 103/1975 (Α' 167) αποτελεί και ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π..

Η εφάπαξ παροχή, την οποία δικαιούνται οι αποχωρούντες ασφαλισμένοι, υπολογίζεται με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 περίπτωση α' του παρόντος άρθρου, για όλο το χρόνο υπηρεσίας τους που έχει διανυθεί από 1.10.1975 έως 31.12.2013 και καταβάλλεται κατ' αναλογία από το νομικό πρόσωπο, στο οποίο ετηρείτο ο λογαριασμός του Ν. 103/1975 (Α' 167) και στον οποίο ήταν ασφαλισμένος ο υπάλληλος τις 31.12.2005 ή πριν την ημερομηνία αυτή σε περίπτωση μετάταξης/ μεταφοράς και το υπόλοιπο ποσό από το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. για το χρονικό διάστημα ασφάλισης έως 31.12.2013 σε οποιοδήποτε ταμείο, τομέα, κλάδο ή λογαριασμό πρόνοιας που εντάσσεται σε αυτό.

Για το χρονικό διάστημα μετά από την 1.1.2014 και εφεξής η εφάπαξ παροχή υπολογίζεται και αποδίδεται από τον οικείο φορέα με βάση τα οριζόμενα στην περίπτωση β' της παραγράφου 4 του παρόντος.

Σε περίπτωση ανεπάρκειας των σχηματιζόμενων Κεφαλαίων του οικείου λογαριασμού του Ν. 103/1975 (Α' 167) για την καταβολή του αναλογούντος ποσού βοηθήματος, τούτο συμπληρώνεται κατά το ποσό που υπολείπεται από το ίδιο το Ν.Π.Δ.Δ. στο οποίο ετηρείτο ο λογαριασμός και σε καμιά περίπτωση δεν βαρύνει το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.. Σε περίπτωση μετατροπής, κατάργησης ή συγχώνευσης του Ν.Π.Δ.Δ., η επιβάρυνση για την κάλυψη του ανωτέρω ποσού καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του διάδοχου εργασιακού φορέα ή τον Κρατικό Προϋπολογισμό σε περίπτωση μεταφοράς των υπαλλήλων στο Δημόσιο και σε καμιά περίπτωση από το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π..

Σε περίπτωση ανεπάρκειας των σχηματιζόμενων κεφαλαίων του οικείου λογαριασμού του Ν. 103/1975 (Α' 167) για την καταβολή του αναλογούντος ποσού βοηθήματος, τούτο συμπληρώνεται κατά το ποσό που υπολείπεται από το ίδιο το Ν.Π.Δ.Δ. στο οποίο ετηρείτο ο λογαριασμός και σε καμιά περίπτωση δεν βαρύνει το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.. Σε περίπτωση μετατροπής, κατάργησης ή συγχώνευσης του Ν.Π.Δ.Δ., η επιβάρυνση για την κάλυψη του ανωτέρω ποσού καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του διάδοχου εργασιακού φορέα ή τον Κρατικό Προϋπολογισμό σε περίπτωση μεταφοράς των υπαλλήλων στο Δημόσιο και σε καμιά περίπτωση από το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π..

7. Στους μη δικαιούμενους εφάπαξ παροχής από υπηρεσία, εργασία ή επάγγελμα, για το οποίο ασφαλίστηκαν σε ταμείο, τομέα, κλάδο και λογαριασμό πρόνοιας για χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον τριών (3) ετών ή σε περίπτωση θανάτου αυτών στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3β, εφόσον ο θανών είχε συμπληρώσει τον παραπάνω χρόνο ασφάλισης, επιστρέφονται οι ατομικές τους εισφορές, ύστερα από αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου μαζί με τη συνταξιοδοτική απόφαση, θετική ή απορριπτική, του φορέα κύριας ασφάλισης.

Για επιστροφή ατομικών εισφορών που καταβλήθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις των οικείων καταστατικών για χρόνο ασφάλισης έως 31.12.2013 το επιστρεπτέο ποσό προκύπτει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 9 του Ν. 2335/1995 (Α' 185) και την υπουργική απόφαση Φ.80000/οικ.26625/1319/17.11.2006

(Β' 1772). Για επιστροφή εισφορών χρονικών διαστημάτων από 1.1.2014 και εφεξής το ύψος του επιστρεπτέου ποσού προκύπτει από τη συσσωρευμένη αξία των εισφορών στην ατομική μερίδα.

8. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου κάθε άλλη γενική ή ειδική ή καταστατική διάταξη της νομοθεσίας που προβλέπει διαφορετικά από τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο καταργείται. Η παρ. 3 του άρθρου 220 του Ν. 4281/2014 (Α' 160) καταργείται από τότε που άρχισε να ισχύει.

9. Ειδικά, η εφάπαξ παροχή που καταβάλλεται στους δικαιούχους των Τομέων Πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.), του Ταμείου Αρωγής Λιμενικού Σώματος (Τ.Α.Λ.Σ.), εφεξής «Ταμεία», και τους μετόχους των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοηθείας Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, εφεξής «Ειδικό Λογαριασμό», καταβάλλεται, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις των οικείων καταστατικών διατάξεων και υπολογίζεται ως εξής:

α. Για όσους υπέβαλαν σχετική αίτηση έως την 31.12.2014 υπολογίζεται, σύμφωνα με τις οικείες καταστατικές διατάξεις των Ταμείων και των Ειδικών Λογαριασμών.

β. Για όσους υπέβαλαν ή υποβάλλουν σχετική αίτηση μετά την 1.1.2015, υπολογίζεται αθροιστικά, για το μεν χρόνο μετοχικής σχέσης έως την 31.12.2014, σύμφωνα με τις οικείες καταστατικές διατάξεις των Ταμείων και των Ειδικών Λογαριασμών, για το δε χρόνο μετοχικής σχέσης από 1.1.2015 και εφεξής, σύμφωνα με την τεχνική βάση διανεμητικού συστήματος προκαθορισμένων εισφορών με νοητή κεφαλαιοποίηση (NDC), κατά το μαθηματικό τύπο της παρ. 4γ του παρόντος.

10. Η εφάπαξ παροχή καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σε όλους τους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή σε όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσους λαμβάνουν επίδομα, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 1140/1981, όπως ισχύει για τις κύριες και επικουρικές συντάξεις.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο θέμα που προκύπτει κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 36 **Παράλληλη ασφάλιση**

1. Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς ασφάλισης που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., καταβάλλουν για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφα-

λιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τον παρόντα νόμο. Στην περίπτωση αυτή για τις πλέον της πρώτης αναληφθείσες επαγγελματικές δραστηριότητες δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση καταβολής ελάχιστης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς.

2. Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, που παρέχουν εξαρτημένη εργασία και ταυτόχρονα αυταπασχολούνται σε δραστηριότητες για τις οποίες υπάγονταν ή θα υπάγονται βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ισχύουν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση ενός φορέα, τομέα, κλάδου και λογαριασμού ασφαλισής που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., καταβάλλουν υπέρ του Ε.Φ.Κ.Α.: α) μηνιαία ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38, για το εισόδημα που προέρχεται από τη διαρκή σχέση παροχής υπηρεσιών και β) ασφαλιστική εισφορά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39, για το εισόδημα, εφόσον υπάρχει, από άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος, για το οποίο εκδίδονται δελτία παροχής υπηρεσιών, τιμολόγια ή αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 39.

3. Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, για τους οποίους προέκυπτε, βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων κάθε φορέα, τομέα, κλάδου ή λογαριασμού από τους εντασσόμενους στον Ε.Φ.Κ.Α., όπως ισχύουν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποχρεωτική υπαγωγή σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους ή λογαριασμούς για την ίδια απασχόληση, καταβάλλουν τις προβλεπόμενες στο άρθρο 38 ασφαλιστικές εισφορές.

4. Όσα από τα πρόσωπα της παρ. 3, παλαιοί ασφαλισμένοι, για τους οποίους υπολογίζονταν και καταβάλλονταν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος εισφορές σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους ή λογαριασμούς εξακολουθούν να καταβάλλουν προαιρετικά, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης τις προβλεπόμενες εισφορές επί των αποδοχών τους και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ώστε να συμπληρώσουν το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος και δεύτερης σύνταξης ή τη συνέχιση της ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλουν το συνολικό ποσοστό εισφοράς εργοδότη και εργαζομένου ή την εισφορά των άρθρων 39 ή 40.

5. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των προσώπων του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται το άρθρο 28 και η επιπλέον παροχή, για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς. Οι διατάξεις του άρθρου 33 εφαρμόζονται αναλόγως.

6. Οι διατάξεις του παρόντος, πλην της παρ. 5, έχουν εφαρμογή από 1.1.2017.

7. Καταργείται το άρθρο 39 του Ν. 2084/1992, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του παρόντος.

8. Σε περίπτωση παράλληλης ασφάλισης για υγειονομική περίθαλψη αφενός σε εντασσόμενο στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέα, τομέα, κλάδο ή λογαριασμό και αφετέρου σε μη εντασσόμενο στον Ε.Φ.Κ.Α. φορέα, τομέα, κλάδο ή

λογαριασμό ο ασφαλισμένος διατηρεί το δικαίωμα να επιλέξει κατόπιν αίτησής του, την ασφάλισή του για υγειονομική περίθαλψη στον φορέα εκτός Ε.Φ.Κ.Α. καταβάλλοντας την προβλεπόμενη εισφορά του φορέα που επιλέγει.

Άρθρο 37

Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης

1. Το άρθρο 18 εφαρμόζεται αναλόγως και στους ασφαλισμένους του ιδιωτικού τομέα, με την επιφύλαξη των ακόλουθων παραγράφων.

2α. Για την προαιρετική ασφάλιση των ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα καταβάλλεται μηνιαία εισφορά κατ' αναλογία των προβλεπόμενων στα άρθρα 38, 39, 40.

β. Ειδικότερα ο προαιρετικά ασφαλισμένος μισθωτός καταβάλλει μηνιαίως για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών το συνολικό ποσοστό ασφαλιστικής εισφοράς εργαζόμενου - εργοδότη στο ύψος που έχει διαμορφωθεί και ισχύει κατά το χρόνο υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση. Το ως άνω ποσοστό υπολογίζεται επί του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από τη διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης, αναπροσαρμοσμένων με την ετήσια μεταβολή μισθών όπως αυτή υπολογίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Για παροχές ασθένειας σε είδος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και για παροχές σε χρήμα από τον Κλάδο Παροχών του Ε.Φ.Κ.Α., ο προαιρετικά ασφαλισμένος μισθωτός καταβάλλει μηνιαίως εξ ολοκλήρου το σύνολο της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη στο ύψος που εκάστοτε έχει διαμορφωθεί υπολογιζόμενης αντιστοίχως επί των αποδοχών όπως προβλέπεται για την κύρια σύνταξη.

γ. Προκειμένου περί αυτοαπασχολούμενων, το ποσοστό εισφοράς με το οποίο βαρύνεται ο προαιρετικά ασφαλισμένος είναι εκείνο που ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 39, για τους ασφαλισμένους που έχουν συμπληρώσει έντε (5) έτη ασφάλισης. Η εισφορά προαιρετικής ασφάλισης υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου του μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης αναπροσαρμοσμένου με την ετήσια μεταβολή μισθών όπως αυτή υπολογίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Για παροχές ασθένειας σε είδος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και για παροχές σε χρήμα από τον Κλάδο Παροχών του Ε.Φ.Κ.Α., ο προαιρετικά ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαίως εξ ολοκλήρου το σύνολο της εισφοράς στο ύψος που εκάστοτε έχει διαμορφωθεί υπολογιζόμενη αντιστοίχως επί του εισοδήματος όπως προβλέπεται για την κύρια σύνταξη.

δ. Προκειμένου περί ασφαλισμένων του Ο.Γ.Α., το ποσοστό εισφοράς με το οποίο βαρύνεται ο προαιρετικά ασφαλισμένος είναι εκείνο που ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 40, όπως αυτό διαμορφώνεται από 1.1.2022 και εφεξής. Η εισφορά προαιρετικής ασφάλισης υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου του μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης αναπροσαρμοσμένου με το μεικτό περιθώριο κέρδους. Για παροχές ασθένειας σε είδος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και για παροχές σε χρήμα από τον Ε.Φ.Κ.Α., ο προαιρετικά ασφαλισμένος καταβάλλει

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης
Δ/ση Δ17 – Παροχών Κύριας Σύνταξης**

**Πληροφ: Ε. Βρέκου
213-1516791
Σ. Παπαϊωάννου
213-1516747
Α. Λυτροκάπη
213-1516797
Fax: 210 -3368166
Διεύθυνση: Σταδίου 29
Ταχ. Κωδ.: 101 10 Αθήνα**

Αθήνα, 12.09.2018

Αρ. πρ.: Φ.80000/Δ17/οικ.46340/1034

**ΠΡΟΣ: 1. ΕΦΚΑ
Γενική Διεύθυνση Απονομών
Συντάξεων
Αγ. Κων/νου 8
106 71 Αθήνα
2. ΕΦΚΑ- Δ/ση Χορήγησης
Συντάξεων Δημοσίου Τομέα
Κάνιγγος 29
101 10 Αθήνα**

**ΘΕΜΑ: Παροχή οδηγιών σχετικά με την συνταξιοδότηση ασφαλισμένων που
εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και των παρ. 1 και 2
του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.**

1. ΓΕΝΙΚΑ:

Άρθρο 17 παρ. 1 και άρθρο 36 παρ. 1

Με τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1 και 36 παρ. 1 του ν. 4387/2016 οι ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), οι οποίοι μέχρι 31.12.2016 είχαν υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός από τους ενταχθέντες στον ΕΦΚΑ φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο λόγω άσκησης περισσότερων της μιας επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καταβάλουν **από 1.1.2017 για κάθε μια από τις δραστηριότητες τους τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 38, 39 και 40 του ν. 4387/2016 υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές.**

Η βασική διαφοροποίηση που επέρχεται στο προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς με τις κοινοποιούμενες διατάξεις (παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016) αφορά στην κατάργηση του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, το οποίο προέβλεπε ότι στην περίπτωση ασφαλισμένων από 1.1.1993 και εφεξής που ασκούσαν περισσότερες της μιας επαγγελματικές δραστηριότητες, η υποχρεωτική ασφάλιση χωρούσε σε ένα μόνο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Άρθρο 36 παρ. 2

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, για τους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 παρείχαν εξαρτημένη εργασία και ταυτόχρονα αυτοαπασχολούνται σε δραστηριότητες για τις οποίες υπάγονταν στην ασφάλιση ενός φορέα κύριας ασφάλισης προβλέπεται ότι **από 1.1.2017 καταβάλουν υπέρ ΕΦΚΑ α. μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα από την εξαρτημένη εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 4387/2016, και β. ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα από άσκηση**

ελεύθερου επαγγέλματος, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4387/2016. Στην περίπτωση αυτή δεν έχει εφαρμογή η παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016.

Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι μέχρι 31.12.2016 ασφαλιζόνταν λόγω πολλαπλής δραστηριότητας σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς σύμφωνα με τα άρθρα 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν. 4387/2016, λαμβάνουν για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης τους μέχρι 31.12.2016 επιπλέον συνταξιοδοτική παροχή για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, η οποία υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς, ενώ ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς, εφαρμοζομένων των σχετικών προβλέψεων του άρθρου 8 και 28 του ν. 4387/2016.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους ασφαλισμένους της παρ. 2 του άρθρου 36 ελεύθερους επαγγελματίες και μισθωτούς που ασφαλιζόνταν στον ίδιο ασφαλιστικό φορέα, γιατί μέχρι 31.12.2016 δεν κατέβαλαν διπλές εισφορές, αλλά μόνο μία εισφορά.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία σχετικά με τη συνταξιοδότηση των ανωτέρω προσώπων, διευκρινίζουμε τα εξής:

2. ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρα 17 παρ. 1 και 36 παρ. 1:

α) Οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 υπάγονταν, λόγω άσκησης **περισσοτέρων της μιας επαγγελματικών δραστηριοτήτων, υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο** ή περισσοτέρων πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και κατέβαλαν δύο ή περισσότερες ασφαλιστικές εισφορές, και για τους οποίους από 1.1.2017 προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ και καταβάλλουν **για κάθε** αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης: α. είτε από 13.05.2016 μέχρι 31.12.2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο β. είτε από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ.

β) Οι από 1.1.1993 ασφαλισμένοι (νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 είχαν περισσότερες της μιας επαγγελματικές δραστηριότητες και είχαν επιλέξει - πέραν της υποχρεωτικής ασφάλισης τους στον ένα φορέα - να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλιση τους και στο δεύτερο φορέα καταβάλλοντας το σύνολο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 36 παρ. 2:

Οι ασφαλισμένοι (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 υπάγονταν **υποχρεωτικά στην ασφάλιση ενός πρώην φορέα κύριας ασφάλισης λόγω παροχής εξαρτημένης εργασίας και αυτοαπασχόλησης**, οι οποίοι από 1.1.2017 καταβάλλουν στον ΕΦΚΑ **για κάθε** επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, **και υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ.**

3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (άρθ. 36 παρ. 1)

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ασφάλιση των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου μέχρι 31.12.2016 εξακολουθεί να θεωρείται για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος ασφάλισης στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ.

Οι ανωτέρω χρόνοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε για τη θεμελίωση ενός συνταξιοδοτικού δικαιώματος και λήψης προσαύξησης για τον μέχρι 31.12.2016 χρόνο ή για θεμελίωση δύο συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων υπό τις προϋποθέσεις συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας και του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης σε καθένα από αυτά.

4. ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Δικαίωμα για τη λήψη σύνταξης θεμελιώνεται εφόσον ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης **τουλάχιστον σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται ταυτόχρονα και οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου πρώην φορέα. Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις θεμελίωσης και δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος τότε ο χρόνος του δεύτερου φορέα μέχρι 31.12.2016 αξιοποιείται με τη χορήγηση της προσαύξησης της ανταποδοτικής κύριας σύνταξης.

Σημειώνεται ότι ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και χρησιμοποιείται για τη λήψη και τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συντάξιμων αποδοχών για το διάστημα αυτό.

Εάν πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και των δύο πρώην φορέων, η σύνταξη θα υπολογιστεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρακάτω παράγραφο 5.

Παράδειγμα 1 (άρθρο 36 παρ. 1): Μηχανικός ασφαλισμένος στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ και ιδιοκτήτης ξενοδοχείου ασφαλισμένος στον πρώην ΟΑΕΕ υποβάλλει την 12.1.2018 αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ. Για να λάβει σύνταξη πρέπει να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις είτε του πρώην ΕΤΑΑ- ΤΣΜΕΔΕ είτε του πρώην ΟΑΕΕ. Εάν πληροί τις προϋποθέσεις μόνο του ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ τότε για το χρόνο ασφάλισής του στον πρώην ΟΑΕΕ μέχρι 31.12.2016 θα χορηγηθεί προσαύξηση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30, ενώ ο χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1.1.2017 έως 11.1.2018, κατά τον οποίο καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές από πολλαπλές αιτίες, θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συντάξιμων αποδοχών για το διάστημα αυτό.

5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ

Άρθρο 36 παρ. 1

Η εθνική και ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7, 8, 27 και 28 του ν. 4387/2016, ενώ η προσαύξηση που χορηγείται για τον χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, υπολογίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν. 4387/2016.

Συγκεκριμένα, για τον υπολογισμό της σύνταξης εφαρμόζονται τα εξής:

α) εάν ο ασφαλισμένος **πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο στους οποίους έχει παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης, τότε λαμβάνει:

- εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον φορέα ή το Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του οποίου θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ,

- ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον φορέα ή το Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του οποίου θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ,

- προσαύξηση σύνταξης από τον πρώην φορέα ή το Δημόσιο που δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα για τον παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016,

β) εάν ο ασφαλισμένος **πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και στους δύο** πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο στους οποίους έχει παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης, τότε μπορεί να λάβει:

- μία εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον ένα πρώην φορέα ή στο Δημόσιο μέχρι 31.12.2016 και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 από τον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο, ή

- το αντίστροφο, ή

- μία εθνική σύνταξη και δύο ανταποδοτικές συντάξεις (λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016).

Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω υπολογισμούς.

Παράδειγμα 2 - Θεμελίωση στον ένα πρώην φορέα: Ιδιωτικός υπάλληλος και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης, παλαιός ασφαλισμένος.

Χρόνος ασφάλισης στο πρώην ΟΑΕΕ:

- Από 1.1.1990 έως 31.12.2016 ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης
Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΟΑΕΕ: 27 έτη

Χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ:

- Από 1.1.2005 έως 31.12.2016 ως μισθωτός σε ιδιωτική επιχείρηση
Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: 12 έτη

Χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ:

- Από 1.1.2017 έως 31.12.2017 ως μισθωτός σε ιδιωτική επιχείρηση και ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης

Ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ. Ο ασφαλισμένος με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του υποβάλει αίτημα συνταξιοδότησης το έτος 2018 για λήψη σύνταξης με τις συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις του πρώην ΟΑΕΕ καθώς στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Θα λάβει:

- εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ και στον ΕΦΚΑ ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης για 28 έτη

- ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ και στον ΕΦΚΑ για 28 έτη. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού ποσού της σύνταξης του από 1.1.2017 θα ληφθούν υπόψη το σύνολο των αποδοχών επί των οποίων κατέβαλε ασφαλιστικές εισφορές (ως μισθωτός και ως αυτοαπασχολούμενος)

- προσαύξηση σύνταξης για τον χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για 12 έτη ήτοι μέχρι 31.12.2016.

Παράδειγμα 3 - Θεμελίωση και σε δύο ή περισσότερους πρώην φορείς: Ιδιωτικός υπάλληλος και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης, παλαιός ασφαλισμένος, έχει 20 παράλληλα έτη ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ έως 31.12.2016 και ένα έτος ασφάλισης από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ ως μισθωτός και ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης. Ο ασφαλισμένος με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας υποβάλει αίτημα συνταξιοδότησης το έτος 2018 για λήψη σύνταξης.

Ο ασφαλισμένος μπορεί να λάβει:

- Μία εθνική σύνταξη και δύο ανταποδοτικές συντάξεις ή,

- μία εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης που έχει διανύσει στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΕΦΚΑ, μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΕΦΚΑ για 21 έτη, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συνταξίμων αποδοχών από το 2002 έως 31.12.2016 των εισοδημάτων του ως μισθωτού επί των οποίων καταβλήθηκαν οι εισφορές καθώς και όλων των εισοδημάτων του από 01.01.2017 (ελεύθερου επαγγελματία και μισθωτού) και προσαύξηση για τον χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ μέχρι 31.12.2016, ή
- το αντίστροφο,

Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω υπολογισμούς.

Άρθρο 36 παρ. 2:

Ο ασφαλισμένος στον ίδιο φορέα ως μισθωτός και ως αυτοαπασχολούμενος για το χρόνο ασφάλισης που έχει έως 31.12.2016 και εφόσον θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα δικαιούται μία εθνική σύνταξη και μία ανταποδοτική σύνταξη.

Δεν χορηγείται προσαύξηση γιατί στον ίδιο φορέα δεν προβλεπόταν καταβολή δύο ασφαλιστικών εισφορών μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία.

Στην περίπτωση καταβολής από 1.1.2017 ασφαλιστικών εισφορών ως αυτοτελώς απασχολούμενος και ως μισθωτός στον ΕΦΚΑ, επίσης δεν χορηγείται προσαύξηση, αλλά με δεδομένο ότι ο χρόνος ασφάλισης είναι ένας χρόνος (χρόνος ΕΦΚΑ), η ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται επί του συνόλου των αποδοχών (ως μισθωτού και ως αυτοαπασχολούμενου).

Παράδειγμα 4: Ιατρός, παλαιός ασφαλισμένος, ο οποίος έχει ιδιωτικό ιατρείο και παράλληλα εργάζεται και σε ιδιωτική κλινική. Μέχρι 31.12.2016 κατέβαλε μία ασφαλιστική εισφορά στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ. Από 1.1.2017 καταβάλλει υποχρεωτικά τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές και ως ανεξάρτητα απασχολούμενος και ως μισθωτός υπέρ ΕΦΚΑ.

Ο ασφαλισμένος υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης την 31.1.2018 έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ. Ο ασφαλισμένος θα λάβει μία εθνική σύνταξη, μία ανταποδοτική σύνταξη για το συνολικό χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ και στον ΕΦΚΑ.

Κατά τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των συνταξίμων αποδοχών από το 2002 έως 31.01.2018 επί των οποίων καταβλήθηκαν οι εισφορές (και αυτών του ανεξάρτητα απασχολούμενου και αυτών του μισθωτού).

6. ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

1. Εφόσον τα πρόσωπα που καταλαμβάνει η παρούσα Εγκύκλιος έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από 13.5.2016 και εφεξής, θεωρείται ότι έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα συνταξιοδότησης και στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν σύνταξη (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής τους στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Εγκύκλιο και σε περίπτωση που συνεχίζουν και μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης να απασχολούνται, έχουν εφαρμογή οι υφιστάμενες ρυθμίσεις περί απασχόλησης συνταξιούχων. **Ειδικά για το Δημόσιο εξακολουθεί να απαιτείται η λύση υπαλληλικής σχέσης για τη χορήγηση σύνταξης από τον ΕΦΚΑ (άρθρο 1 ν. 4554/2018). Με άλλα λόγια, παράλληλα εργαζόμενος στο Δημόσιο και σε**

άλλη απασχόληση/εργασία που υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, δικαιούται να λάβει τη σύνταξη του μόνο μετά τη λύση της υπαλληλικής του σχέσης.

Παράδειγμα 5: Δημόσιος υπάλληλος εργάζεται, μετά από σχετική άδεια του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του φορέα στον οποίο υπηρετεί, και σε ιδιωτική επιχείρηση με μειωμένο ωράριο μετά το πέρας της υπηρεσίας του, ασφαλισμένος μέχρι 31.12.2016 στο Δημόσιο και στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ και για τις δύο ανωτέρω εργασίες. Υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ με συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις Δημοσίου την 31.1.2018, συνεχίζει όμως την απασχόλησή του ως ιδιωτικός υπάλληλος. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξή του υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στο Δημόσιο και στον ΕΦΚΑ λαμβάνοντας υπόψη και τον παράλληλο χρόνο που έχει διανύσει και στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.2016 σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Εγκύκλιο. Για τον εν λόγω ασφαλισμένο, από 1.2.2018 έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων.

2. Σε περίπτωση που με βάση τις διατάξεις των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης προκύπτει διαφορετική ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης, τότε το σύνολο της σύνταξης (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) χορηγείται από την συντομότερη χρονικά ημερομηνία που προκύπτει κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. **Ειδικά για τα πρόσωπα για τα οποία απαιτείται η λύση της υπαλληλικής σχέσης προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν η προϋπόθεση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.**

Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν περιπτώσεις ασφαλισμένων που μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης είχαν συνεχίσει την απασχόληση χωρίς να γνωρίζουν ότι έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις περί απασχόλησης συνταξιούχου, για λόγους χρηστής διοίκησης, αιτήσεις συνταξιοδότησης που έχουν υποβληθεί από 13.5.2016 έως 31.12.2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο (λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του Δημοσίου) και από 1.1.2017 έως τη δημοσίευση της παρούσας στον ΕΦΚΑ, αντιμετωπίζονται ως εξής:

α. ο ασφαλισμένος μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση συνταξιοδότησης, με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης συνταξιοδότησης, που αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης (**εκτός Δημοσίου**). Η σχετική συμπληρωματική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί μέχρι 31.10.2018 και η συνταξιοδότηση αρχίζει από την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις ημερομηνία με βάση την πρώτη υποβληθείσα αίτηση συνταξιοδότησης.

Σε περίπτωση που συνεχίζεται η εργασία ή η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης συνταξιοδότησης, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, οι ρυθμίσεις των υφιστάμενων διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου για μείωση ή αναστολή της σύνταξης λόγω απασχόλησης δεν έχουν εφαρμογή για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης μέχρι την υποβολή της συμπληρωματικής αίτησης συνταξιοδότησης και πάντως μέχρι 31.10.2018.

β. ο ασφαλισμένος, κατ' εξαίρεση, μπορεί να ανακαλέσει την αρχική αίτηση συνταξιοδότησης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση μέχρι 31.10.2018 και ως εκ τούτου δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής ρυθμίσεων των υφιστάμενων διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου.

7. ΣΥΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωρισθεί με εξαγορά βάσει των οικείων διατάξεων σε ένα πρώην φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο, λαμβάνεται υπόψη, είτε

- α) για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού ποσού της σύνταξης εφόσον η αναγνώριση χώρησε στον φορέα ο χρόνος του οποίου υπολογίζεται για την ανταποδοτική σύνταξη, είτε
- β) για τον υπολογισμό της προσαύξησης, εφόσον η αναγνώριση έχει χωρήσει στον φορέα ο χρόνος του οποίου υπολογίζεται για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

Κατά τα λοιπά, ισχύει η περίπτωση Ε της υπ' αριθμ.Φ80000/οικ.60271/2195/23.12.2016 Εγκυκλίου του Υπουργείου με ΑΔΑ: ΨΩΤΤ465Θ1Ω-64Ω.

Παράδειγμα 6: Ασφαλισμένος που έχει παράλληλο χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον πρώην ΟΑΕΕ και έχει αναγνωρίσει χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ έως 31.12.2016. Λαμβάνει σύνταξη από τον ΕΦΚΑ με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και προσαύξηση της σύνταξής του για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον πρώην ΟΑΕΕ. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης θα προσμετρηθεί στο ποσό της προσαύξησης.

8. Σε περίπτωση που οι οικείες διατάξεις για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης προβλέπουν ηλικιακό όριο για την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, εφόσον ο χρόνος αυτός χρησιμοποιηθεί στην προσαύξηση, δεν εξετάζεται εάν έχει συμπληρωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας.

Παράδειγμα 7: Διοικητικός υπάλληλος στον ΟΤΕ, ηλικίας 56 ετών, ασφαλισμένος στο πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ, ο οποίος διαθέτει και μια ιδιωτική επιχείρηση και ασφαρίζεται και στον πρώην ΟΑΕΕ, υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις προϋποθέσεις του πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ. Λαμβάνει προσαύξηση για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον πρώην ΟΑΕΕ. Στο πρώην ΟΑΕΕ έχει αναγνωρίσει 2 έτη στρατιωτικής υπηρεσίας. Σύμφωνα όμως με τις διατάξεις του ν. 1358/1983, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της προσαύξησης παρά το γεγονός ότι ο ασφαλισμένος δεν έχει συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας του.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείου Υφυπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέως Κ.Α.
4. Γραφείο Γεν. Διευθύντριας Κ.Α.
5. Όλες τις Δ/σεις της Γενικής Δ/σης Κοινωνικής Ασφάλισης
6. Δ/ση Δ9 - Υποστήριξης Ανθρ. Δυναμικού & Υπηρεσιών – Τμήμα Γραμματείας και Ενημέρωσης του Πολίτη – «Ιριδα»

Ο Υφυπουργός

Αναστάσιος Πετρόπουλος